

ביאור בדרך אפשר

43 וגילויו) וגם לבחינת 'עתיק יומין' (אף שמצד עצמה היא למעלה מהספירות) יש
44 'פרצוף' (רמות, מבנה) של עשר ספירות אלא שבהיותן ב'עתיק' יש לספירות
45 משמעות שונה מאשר לאחר הגילוי בעולם האצילות, ובעוד שבעולמות
46 אצילות-בריאה-יצירה-עשיה הגבורה היא מידת הדין, הרי 'גבורה דעתיק' היא

47 "גבורות ממותקות" (ראה לקוטי תורה
48 לרבנו הזקן, שמיני עצרת: "... המשכת

49 י"ג מידות הרחמים נקרא זרקתי עליכם
50 מים טהורים ... גבורה דעתיק יומין
51 המלוכשת במוחא סתימאה [על-דרך

52 האמור כאן שגבורה דעתיק היא אור
53 אין סוף שבחכמה] ... ונקרא מים

54 טהורים לפי שבהם ועל ידם נמשך
55 הטהרה כדכתיב מי יתן טהור מטמא

56 כו'... הרי שהמשכה עליונה זו נקראת
57 גם כן לשון טהרה [על דרך האמור כאן

58 שעל ידי בחינה זו מהפכים אסור
59 [למותר]... הטהרה היא העיקר בסוד

60 הגבורה. אך אין זה בגבורה סתם
61 דאצילות כי אם המשכת גבורה דעתיק

62 כנ"ל מקור הטהרה... גבורה דעתיק
63 שהם גבורות הממותקות בתכלית (...)

64 **שהגבורות בשרשם הם**
65 **למעלה מהחסדים**⁴ (אלא

66 שבהתגלות כפועל מידת החסד קודמת
67 למידת הגבורה ולכן היא באה לפניה

68 בסדר הספירות) ולעתיד לבוא יאירו
69 ויתגלו הדברים כפי שהם בשורשם,

70 ונמצא שלטענתו יש קורח יש מקום
71 והסבר גם על-פי קבלה וחסידות.

72 **וכיון שהיתה לו טענה על-פי**
73 **שכל, ולא באופן שנתפון רק**

74 **לחלוק על משה ואהרן,**
75 **מחלוקת בלבד, וכונתו לא היתה**

76 **למחלוקת לשם מחלוקת בלבד, אם-**
77 **פן למה נקרא זה בשם**

78 **מחלוקת?**

79 **(ב) ויובן בהקדם הבאור על-פי**
80 **חסידות במאמר המשנה**² בפרקי

81 **אבות כל מחלוקת שהיא לשם**
82 **שמים סופה להתקיים כו',**

83 **איזו היא מחלוקת שהיא**
84 **לשם שמים, זו מחלוקת הלל**

ביאור בדרך אפשר

1 **ויקח קרח וגו'**¹, והקושי בפסוק הוא מה פשר הביטוי "ויקח" בהקשר
2 זה – את מה או את מי לקח קורח כאשר קם לחלוק על משה רבנו? **ופירש**
3 **רש"י לקח את עצמו לצד אחד** צד אחר מהצד שבו היו כלל בני
4 ישראל **להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הפהונה,**

5 **וזהו שתרגם אונקלוס את**
6 **המילה "ויקח" ואתפלא,** יצא

7 לחלוק, **נחלק משאר העדה**
8 **להחזיק במחלוקת ולבוא**

9 **בתלונות כנגד משה רבנו. ועל זה**
10 **אמרו במשנה**² **כל מחלוקת**

11 **כו' שאינה לשם שמים כו' זו**
12 **מחלוקת קרח וכל עדתו שאין**

13 **סופה להתקיים.**
14 **וצריך להבין, מהו הטעם**

15 **למה נקרא ענין זה של טענות**
16 **קורח על משה רבנו המפורסות בהמשך**

17 **הפרשה בשם מחלוקת, הרי לא**
18 **היתה זו מחלוקת גרידא,**

19 **ללא טעם וסיבה, אלא היתה**
20 **לו לקורח טענה כלפי משה רבנו**

21 **על-פי שכל, עם נימוק הגיוני**
22 **וכמובא בפירושו רש"י,**

23 **בפסוקים הבאים שחלק עם משה**
24 **בגלל שהיתה לו טענה תלויה**

25 **על נשיאותו של אליצפן בן**
26 **עוזיאל בן קהת בן לוי שמינהו**

27 **משה נשיא על בני קהת, אף**
28 **שהיה הקטן מכלם, ובפרט**

29 **על-פי המבאר בקבלה**
30 **וחסידות**³ **שקרח שהיה לוי,**

31 **בחינת גבורה, חלק על אהרן**
32 **שהוא בחינת החסד, היפך**

33 **הגבורה, לפי שרצה להגביר**
34 **הגבורות על החסדים שהיו**

35 **הגבורות עיקר, והחסד טפל, כמו**
36 **שהיה לעתיד-לבא שיתעלו**

37 **הגבורות, וכמו שהוא גם**
38 **עכשו בבחינת עתיק, מבואר**

39 **בקבלה וחסידות שבבחינת 'כתו עליון'**
40 **(שלמעלה מעשר הספירות, כשם**

41 **שהכתו הוא מעל הראש) יש בחינת**
42 **עתיק יומין' (שנתק ונבדל מיומין**

בס"ד. שבת פרשת קרח,

מברכים החודש תמוז, ה'תשכ"ז

(הנחה בלתי מוגה)

1 **ויקח קרח וגו'**¹, **ופירש רש"י לקח את עצמו**

2 **לצד אחד להיות נחלק מתוך העדה**

3 **לעורר על הפהונה, וזהו שתרגם אונקלוס**

4 **ואתפלא, נחלק משאר העדה להחזיק במחלוקת.**

5 **ועל זה אמרו במשנה**² **כל מחלוקת כו' שאינה**

6 **לשם שמים כו' זו מחלוקת קרח וכל עדתו.**

7 **וצריך להבין, מהו הטעם למה נקרא ענין זה**

8 **בשם מחלוקת, הרי לא היתה זו מחלוקת**

9 **גרידא, ללא טעם וסיבה, אלא היתה לו טענה**

10 **על-פי שכל, וכמובא בפירושו רש"י, שחלק עם**

11 **משה בגלל שהיתה לו טענה על נשיאותו של**

12 **אליצפן בן עוזיאל שמינהו משה נשיא על בני**

13 **קהת, אף שהיה הקטן מכלם, ובפרט על-פי**

14 **המבאר בקבלה וחסידות**³ **שקרח שהיה לוי,**

15 **בחינת גבורה, חלק על אהרן שהוא בחינת**

16 **החסד, לפי שרצה להגביר הגבורות על החסדים**

17 **שהיו הגבורות עיקר, כמו שהיה לעתיד-לבא**

18 **שיתעלו הגבורות, וכמו שהוא גם עכשו**

19 **בבחינת עתיק, שהגבורות בשרשם הם למעלה**

20 **מהחסדים**⁴. **וכיון שהיתה לו טענה על-פי שכל,**

21 **ולא באופן שנתפון רק לחלוק על משה ואהרן,**

22 **מחלוקת בלבד, אם-פן למה נקרא זה בשם**

מחלוקת.

24 **(ב) ויובן בהקדם הבאור במאמר המשנה**² **כל**

25 **מחלוקת שהיא לשם שמים סופה**

26 **להתקיים כו', איזו היא מחלוקת שהיא לשם**

27 **שמים, זו מחלוקת הלל ושפאיי**⁵, **והקשה**

(1) ריש פרשתנו (טז, א). (2) אבות פ"ה מ"ז. (3) לקו"ת פרשתנו נד, ג. סד"ה ויקח קרח העת"ר (המשך תער"ב ח"ב ע' א'מג.) ובכ"מ. (4) לקו"ת שה"ש י"ד, א. ובכ"מ. (5) בהבא לקמן - ראה ד"ה כל מחלוקת תרל"ב (סה"מ תרל"ב ח"ב ס"ע שעג ואילך). תרע"ח (סה"מ תרע"ח ס"ע שנא ואילך). וראה גם אוה"ת פרשתנו ע' תרצז. רד"ה כל מחלוקת תער"ב (המשך

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 וּשְׂמַאי⁵, וְהִקְשָׁה הַמְהַר"ל⁶, לְמָה נִקְטַת הַתַּנּוּא בְּמִשְׁנֵי מַחְלוּקֵי
2 הַלֵּל וּשְׂמַאי דְּוָקָא, הָרִי יֵשׁ בְּפִמָּה וּכְפִמָּה מַחְלוּקֵי שְׁל
3 תַּנּוּאִים נֹסְפִים, מִלְּבַד הַלֵּל וּשְׂמַאי, וְאֵלּוּ וְאֵלּוּ דְּבָרֵי אֱלָקִים
4 חֲיִים⁷, וְלִכְל אַחַת מֵהַדְּעוֹת, אִף שֶׁהֵן חִלּוּקֵי וְסוּתְרוֹת זֹ אַתּוּ, יֵשׁ שׁוֹרֵשׁ
5 וּמְקוֹר בְּקִדּוּשָׁה, בְּרִצּוֹנוֹ וְחֻכְמָתוֹ שֶׁל
6 הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נֹתֵן הַתּוֹרָה,⁶ לְמָה נִקְטַת מַחְלוּקֵי הַלֵּל וּשְׂמַאי
7 וּבְנֻדָּי שְׁפוּלָם הֵם מַחְלוּקֵי
8 לְשֵׁם שְׁמַיִם, וְכִדְמוּכָה וְכִפִּי
9 שְׂמוּכָה גַם מְסִיּוּם הַמִּשְׁנָה:
10 וְשְׂאִינָה לְשֵׁם שְׁמַיִם זֹ
11 מַחְלוּקֵי קִרְחָ וְכָל עֲדָתוֹ,⁵ וְשְׂאִינָה לְשֵׁם שְׁמַיִם זֹ מַחְלוּקֵי קִרְחָ וְכָל עֲדָתוֹ,
12 הֵינּוּ, שְׂרָק מַחְלוּקֵי קִרְחָ
13 אֵינָה לְשֵׁם שְׁמַיִם, אֲבָל
14 הַמַּחְלוּקֵי שְׁל כָּל הַתַּנּוּאִים וְהָאֲמוּרָאִים הִיא
15 וְהָאֲמוּרָאִים שְׁל כָּל הַתַּנּוּאִים
16 וּשְׂמַאי הִיא לְשֵׁם שְׁמַיִם, וְאִם-
17 כֵּן סוֹפֵן לְהַתְקִים וְלִמָּה מִזְכִּירָה
18 הַמִּשְׁנָה דְּוֹקָא אַתּוּ מַחְלוּקֵי הַלֵּל
19 וּשְׂמַאי?
20 גַם צְרִיף לְהִבִּין בְּדָבְרֵי
21 הַמִּשְׁנָה שְׁמַחְלוּקֵי שְׁהִיא
22 לְשֵׁם שְׁמַיִם כְּמוֹ מַחְלוּקֵי
23 הַלֵּל וּשְׂמַאי סוֹפָה לְהַתְקִים.
24 דְּהֵנָּה, יְדוּעַ הַפִּירוּשׁ⁸ שֶׁל
25 "סוֹפָה לְהַתְקִים" עַל-פִּי קִבְלָה
26 וְחִסְדוֹת שְׁהַפְּנֵנָה בְּזָה הִיא
27 שְׁלְעֵתִיד-לְבָא תִּהְיֶה הַלֵּל
28 כְּבִית-שְׂמַאי אִף שְׁכַעַת הַחֲלֻקָּה הִיא
29 כְּבִית הַלֵּל, וְאִם סוֹף הַמַּחְלוּקֵי
30 לְהַתְקִים כִּי יִבּוֹא זְמַן שְׁבוּ יִפְסְקוּ לְפִי
31 בֵּית שְׂמַאי כִּךְ שְׁלִשְׁתֵּי הַדְּעוֹת יִהְיֶה
32 קִיּוּם. דְּהֵנָּה, אִף שְׁהַתּוֹרָה
33 הַזֹּאת לֹא תִּהְיֶה מוּחֲלָפֶת⁹
34 לְעוֹלָם, וְהָרִי עֲכָשׁוּ הַלֵּל
35 כְּבִית-הַלֵּל⁷, וְעַד כִּדִּי כִּךְ
36 שְׂבִית-שְׂמַאי בְּמִקּוּם בֵּית-
37 הַלֵּל אֵינָה מִשְׁנָה¹⁰ וְזוֹ דְּעָה
38 שְׂאִין לְהַחֲשֵׁב בָּהּ בְּפִסְיַת הַחֲלֻקָּה
39 כְּעַת, מְכַל-מְקוּם לְעֵתִיד-לְבָא
40 תִּהְיֶה הַלֵּל כְּבִית-שְׂמַאי⁸,

תעריב ח"א ע' לג.) 6 בספרו דרך חיים על מסכת אבות. 7 עירובין יג, ב. 8 מקדש מלך לזח"א יז, א. הובא בלקו"ת פרושנו שם. 9 עיקר הט' מ"ג העיקרים (פירוש המשניות להרמב"ם סנהדרין הקדמה לפרק חלק). 10 ברכות לו, ריש ע"ב. וש"נ. 11 ראה רמב"ם הל' ממרים פ"ב ה"ב. 12 ראה גם קונטרס בענין "תורה חדשה מאתי תצא" ס"ז (סה"ש תנש"א ח"ב ע' 571. תו"מ התוועדיות תנש"א ח"ג ע' 283). 13 ראה גם קונטרס בענין "הלכות תורה שבע"פ שאינן בטלין לעולם" ס"ח (התוועדיות תשנ"ב ח"א ע' 184. תו"מ הדרנים על הרמב"ם וש"ס ע' רלח). 14 זכרי' יג, ב.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 גם צִרְיָהּ לְהִבִּין מַה שֶּׁכְּתוּב בְּבִבְא הַב' בפיסקא השנייה של
 2 המשנה שֶׁמִּחְלוֹקֶת שְׂאִינָה לְשֵׁם שְׂמִים הִיא מִחְלוֹקֶת קֵרַח
 3 וְכָל עֲדָתוֹ, שֶׁמִּשְׁמַעוֹת הַלְשׁוֹן שֶׁל הַמְּשַׁנָּה בַּפְּשׁוּט הוּא שֶׁכָּל
 4 עֲנִין הַמִּחְלוֹקֶת עֲלֶיהָ מְדוּבָר כֵּאן — שֶׁבְּהַכְרַח שִׁיְהִי בָּהּ שְׂגִי
 5 צְדָדִים — אֵינָה לְשֵׁם שְׂמִים,
 6 וְאֵינוּ מוּבָן, שֶׁהָרִי רַק מֵצֵד
 7 קֵרַח וְעֲדָתוֹ הָיָה זֶה שֶׁלֹּא
 8 לְשֵׁם שְׂמִים, אֲבָל מֵצֵד מִשָּׁה
 9 וְאַהֲרֹן הָרִי פּוֹנְתָם הֵיטָה לְשֵׁם
 10 שְׂמִים וְלִמָּה הַמְּשַׁנָּה מִתְּבַטֵּאת
 11 בַּלְשׁוֹן שֶׁמִּשְׁתַּמֵּעַ מִמֶּנּוּ שֶׁכֻּלְּלוֹת
 12 הַמִּחְלוֹקֶת הוּוּ, וְלֹא רַק הַעֲמֵדָה שֶׁל
 13 קוֹרַח וְעֲדָתוֹ, הִיא "שֶׁלֹּא לְשֵׁם שְׂמִים"?
 14 (ג) וְלְהִבִּין זֶה יֵשׁ לְבָאָר תְּחִילָה שֶׁרֶשׁ עֲנִין
 15 תְּחִילָה שֶׁרֶשׁ עֲנִין מִחְלוֹקֶת
 16 קֵרַח, לְפִי פְּנִימִיּוֹת הָעֲנִינִים, שֶׁעַל
 17 זֶה נֶאֱמַר וַיִּקַּח גו', וְתִרְגָּם
 18 אוֹנְקֵלוֹס וְאַתְפְּלַג (פִּנ"ל),
 19 שֶׁהִדְיוּק הוּא אֶתְפְּלַג דְּוִקָא (אִף)
 20 שֶׁאֲפָשֶׁר לְתִרְגָּם תִּיבַת
 21 מִחְלוֹקֶת בְּאוֹפֶן אַחֵר שֶׁהִי
 22 בַּפְּסוּק נֶאֱמַר "ויקח" הוּא לְפִי
 23 שֶׁעֲדַת קֵרַח הָיָה גִלְגּוּל הַנְּשֻׁמּוֹת
 24 שֶׁל דוֹר הַפְּלִגָּה¹⁶, עֲלֵיהֶם מְסוּפָר
 25 בַּתּוֹרָה בַּפְּרָשָׁת נח, שֶׁחֲזוּר וַיִּרְדּוּ לְעוֹלָם
 26 וְהַתְּגַלְגּוּל בְּקוֹרַח וְעֲדָתוֹ וְזָהוּ
 27 וְאַתְפְּלַג מִלְשׁוֹן הַפְּלִגָּה, כִּלְשׁוֹן
 28 הַכְּתוּב כִּי בִּימֵי נִפְלְגָה
 29 הָאָרֶץ¹⁷ שֶׁהוּא לְשׁוֹן הַתְּפַלְגוֹת
 30 וּמִחְלוֹקֶת. וְזָהוּ גַם מַה שֶּׁכְּתוּב
 31 קָרָאָם אֶת אֲנָשֵׁי דוֹר הַפְּלִגָּה אֲנָשֵׁי
 32 שְׂמִים¹⁸, עַל שֵׁם שֶׁאֲמָרוּ בַּעַת
 33 דוֹר הַפְּלִגָּה "הִבַּח נִבְחָה לְנוּ עִיר
 34 וּמִגְדַּל וְרֹאשׁוֹ בַּשָּׁמַיִם", וְנִבְעֵשָׂה
 35 לְנוּ שְׂמִים¹⁹, וְאֲמָרוּ רְבוּתֵינוּ
 36 וְ"ל"ל²⁰ אֵין שֵׁם אֶלָּא עֲבוּדָה
 37 זָרָה וְקוֹרַח וְעֲדָתוֹ הָיוּ גִלְגּוּל מֵאֲנָשִׁים
 38 אֵלוֹ.
 39 אִף יִשְׁנוּ עֲנִין נוֹסֵף בְּשֶׁרֶשׁ
 40 מִחְלוֹקֶת קֵרַח, הַקּוֹדֵם לָזֶה

עניין שהתרחש לפני מעשה דור הפלגה (שהיה לאחר המבול). פִּדְוֵעַ²¹
 דְּמַה שֶּׁכְּתוּב בְּקוֹרַח וְאַתְפְּלַג, הוּא עַל-דֶּרֶךְ רִקִּיעַ הַמְּבַדִּיל
 בֵּין מַיִם לְמַיִם, כְּנֹאמֵר בַּתּוֹרָה לְגַבִּי מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, "וישע אלוקים את
 הַרְקִיעַ וַיַּבְדֵּל בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לַרְקִיעַ וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל לַרְקִיעַ"
 שְׂזוּהִי הַבְּדֵלָה וְהַפְּרָדָה זו בֵּין הַמַּיִם
 הָעֲלִיּוֹנִים לְמַיִם הַתַּחְתּוֹנִים, הִיא
 הַמִּחְלוֹקֶת הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁמִּצִּינּוּ
 בַּתּוֹרָה, וְהִיא הַשֶּׁרֶשׁ לְכָל
 עֲנִין שֶׁל מִחְלוֹקֶת, וְכִדְאִיתָא
 וְכִפִּי שְׂמוּבָא בְּמִדְרָשׁ²² לְמָה אֵין
 פְּתִיב בְּיּוֹם הַשְּׁנִי לְבְרִיאַת הָעוֹלָם
 כִּי טוֹב כו', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּכָל שָׂרָא
 יְמֵי הַבְּרִיאָה, כִּיּוֹן שָׂבּוּ בְּיוֹם הַשְּׁנִי
 נִבְרְאָת מִחְלוֹקֶת, שֶׁנֶּאֱמַר²³
 וַיְהִי מִבְּדִיל בֵּין מַיִם לְמַיִם.
 וְהָעֲנִין בְּזָה, שֶׁהַתְּחִלָּה
 הַהִבְדֵּלָה וְהַפְּרָדָה בֵּין מַיִם לְמַיִם
 הוּא הַשֶּׁרֶשׁ לְ(חֲטָא עֵץ-
 הַדַּעַת²⁴ וְדוֹר הַפְּלִגָּה²⁵, וְעַד
 לְמִחְלוֹקֶת קֵרַח וְעֲדָתוֹ וְכִיּוֹן
 שֶׁהִבְדֵּלָה זו הִיא שׁוֹרֵשׁ לְדַבְרִים לֹא
 רְצוּיִם, לְכֵן לֹא נֶאֱמַר בְּיוֹם הַשְּׁנִי
 לְבְרִיאַת הָעוֹלָם "כִּי טוֹב".
 ד) וּבִיאוֹר הָעֲנִין, דְּהִנְהָ אֲמָרוּ
 רְבוּתֵינוּ וְ"ל"ל²⁶ בְּמִדְרָשׁ עַל פְּסוּקִים
 אֵלֶּה מִתְּחִלַּת בְּרִיתוֹ שֶׁל עוֹלָם
 (שֶׁאֵז הָיָה הָעוֹלָם מֵיָם בְּמַיִם,
 וְכָל הַמַּיִם הָיוּ מְחוּבְרִים יַחַד וְלֹא
 הֵיטָה עֲדִין הַתְּחִלָּה בֵּין
 מַיִם עֲלִיּוֹנִים שֶׁמֵּעַל לַרְקִיעַ לְמַיִם
 תַּחְתּוֹנִים שֶׁמִּתַּחַת לַרְקִיעַ, שֶׁעַל-
 יְדֵי רִקִּיעַ הַמְּבַדִּיל שֶׁעַל-יְדֵי
 נִצְרָה הַחְלוּקָה הַזֹּאת) לֹא הָיָה
 קִילּוּסוֹ שֶׁבָּחוּ שֶׁל הַקֶּבֶ"ה

שֶׁכְּתוּב בְּבִבְא הַב' שֶׁמִּחְלוֹקֶת שְׂאִינָה לְשֵׁם
 שְׂמִים הִיא מִחְלוֹקֶת קֵרַח וְכָל עֲדָתוֹ, שֶׁמִּשְׁמַעוֹת
 הַלְשׁוֹן הוּא שֶׁכָּל עֲנִין הַמִּחְלוֹקֶת — שֶׁבְּהַכְרַח
 שִׁיְהִי בָּהּ שְׂגִי צְדָדִים — אֵינָה לְשֵׁם שְׂמִים,
 וְאֵינוּ מוּבָן, שֶׁהָרִי רַק מֵצֵד קֵרַח וְעֲדָתוֹ הָיָה זֶה
 שֶׁלֹּא לְשֵׁם שְׂמִים, אֲבָל מֵצֵד מִשָּׁה וְאַהֲרֹן הָרִי
 פּוֹנְתָם הֵיטָה לְשֵׁם שְׂמִים.
 (ג) וְלְהִבִּין זֶה יֵשׁ לְבָאָר תְּחִילָה שֶׁרֶשׁ עֲנִין
 מִחְלוֹקֶת קֵרַח, שֶׁעַל זֶה נֶאֱמַר וַיִּקַּח
 גו', וְתִרְגָּם אוֹנְקֵלוֹס וְאַתְפְּלַג (פִּנ"ל), שֶׁהִדְיוּק
 הוּא אֶתְפְּלַג דְּוִקָא (אִף) שֶׁאֲפָשֶׁר לְתִרְגָּם תִּיבַת
 מִחְלוֹקֶת בְּאוֹפֶן אַחֵר הוּא לְפִי שֶׁעֲדַת קֵרַח
 הָיָה גִלְגּוּל דוֹר הַפְּלִגָּה¹⁶, וְזָהוּ וְאַתְפְּלַג מִלְשׁוֹן
 הַפְּלִגָּה, כִּי בִּימֵי נִפְלְגָה הָאָרֶץ¹⁷. וְזָהוּ גַם מַה
 שֶּׁכְּתוּב קָרָאָם אֲנָשֵׁי שְׂמִים¹⁸, עַל שֵׁם שֶׁאֲמָרוּ
 בַּעַת דוֹר הַפְּלִגָּה וְנִבְעֵשָׂה לְנוּ שְׂמִים¹⁹, וְאֲמָרוּ
 רְבוּתֵינוּ וְ"ל"ל²⁰ אֵין שֵׁם אֶלָּא עֲבוּדָה זָרָה. אִף
 יִשְׁנוּ עֲנִין נוֹסֵף בְּשֶׁרֶשׁ מִחְלוֹקֶת קֵרַח, הַקּוֹדֵם
 לָזֶה. פִּדְוֵעַ²¹ דְּמַה שֶּׁכְּתוּב וְאַתְפְּלַג, הוּא עַל-
 דֶּרֶךְ רִקִּיעַ הַמְּבַדִּיל בֵּין מַיִם לְמַיִם, שְׂזוּהִי
 הַמִּחְלוֹקֶת הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁמִּצִּינּוּ בַּתּוֹרָה, וְהִיא
 הַשֶּׁרֶשׁ לְכָל עֲנִין שֶׁל מִחְלוֹקֶת, וְכִדְאִיתָא
 בְּמִדְרָשׁ²² לְמָה אֵין פְּתִיב בְּשֶׁנִּי כִּי טוֹב כו', שֶׁבּוּ
 נִבְרְאָת מִחְלוֹקֶת, שֶׁנֶּאֱמַר²³ וַיְהִי מִבְּדִיל בֵּין מַיִם
 לְמַיִם. וְהָעֲנִין בְּזָה, שֶׁהַתְּחִלָּה בֵּין מַיִם לְמַיִם
 הוּא הַשֶּׁרֶשׁ לְ(חֲטָא עֵץ-הַדַּעַת²⁴ וְדוֹר הַפְּלִגָּה²⁵,
 וְעַד לְמִחְלוֹקֶת קֵרַח וְעֲדָתוֹ.
 ד) וּבִיאוֹר הָעֲנִין, דְּהִנְהָ אֲמָרוּ רְבוּתֵינוּ וְ"ל"ל²⁶ מִתְּחִלַּת בְּרִיתוֹ שֶׁל עוֹלָם (שֶׁאֵז
 הָיָה הָעוֹלָם מֵיָם בְּמַיִם, וְלֹא הֵיטָה עֲדִין הַתְּחִלָּה בֵּין מַיִם
 עֲלִיּוֹנִים לְמַיִם תַּחְתּוֹנִים שֶׁעַל-יְדֵי רִקִּיעַ הַמְּבַדִּיל) לֹא הָיָה קִילּוּסוֹ שֶׁל הַקֶּבֶ"ה

15) ראה גם אוה"ת פרשתנו ע' תרפה. 16) מגלה עמוקות אופן קפא בשם הבחיי (פרשתנו טז, כט). 17) נח יו"ד, כה.
 18) ריש פרשתנו (טז, ב). 19) נח יא, ד. 20) ב"ר פל"ח, ח. 21) נועם אלימלך עה"פ - הובא ונתבאר באוה"ת פרשתנו ע'
 תרצו. ע' תשכג. ד"ה כל פטר רחם תרכ"ז (סה"מ תרכ"ז ע' שמב ואילך). ובכ"מ. 22) ב"ר פ"ד, ו. 23) בראשית א, ו.
 24) ראה גם סה"מ תרכ"ז ע' רטז. 25) ראה גם לקו"ש ח"ח ס"ע 105 ואילך. 26) ב"ר רפ"ה.

ש"פ קרה, מבה"ח תמוז, ה'תשכ"ז

ביאור בדרך אפשר

1 עולה אלא מן המים, משל למלך שבנה פלטרין ארמון
 2 והושיב בתוכה אלמים, והיו משפמיין ושואלין בשלומו
 3 של מלך ברמיזה כו' וזה לשון המדרש: ויאמר אלוקים יקו המים,
 4 כתיב 'מן גערתך ינוסון מקול וגו'. רבי ברכיה בשם רבי אבא בר אמי אמר:
 5 יעשה מדה למים והיך מה דאת אמר
 6 וקו ינטה על ירושלים. רבי אבא בר
 7 כהנא בשם רבי לוי אמר: אמר הקדוש
 8 ברוך הוא, יקו לי המים מה שאני
 9 עתיד לעשות בהם. משל למלך שבנה
 10 פלטרין והושיב בתוכה אלמים והיו
 11 משכימין ושואלים בשלומו של מלך
 12 ברמיזה ובאצבע ובמנולין אמר המלך
 13 אלו היו פקחין על אחת כמה וכמה.
 14 אתמהא, הושיב בה המלך דיוורין
 15 פקחין, עמדו והחזיקו בפלטיין אמרו
 16 אין פלטיין זו של מלך שלנו היא. אמר
 17 המלך תחזור פלטיין לכמו שהייתה. כך
 18 מתחילת ברייתו של עולם לא היה
 19 קילוסו של הקדוש ברוך הוא עולה
 20 אלא מן המים הדא הוא דכתיב מקולות
 21 מים רבים אדירים משברי ים ומה היו
 22 אומריין אדיר במרום ה'. אמר הקדוש
 23 ברוך הוא: מה אם אלו שאין להן לא
 24 פה ולא אמירה ולא דיבור והרי הן
 25 מקלסין אותי, כשאברא אדם על אחת
 26 כמה וכמה. עמד דור המבול ומרד בו,
 27 עמד דור אנוש ומרד בו, דור הפלגה
 28 ומרד בו. אמר הקדוש ברוך הוא יפנו
 29 אלו ויעמדו ויבואו אותן שישבו בהן
 30 מקודם, הדא הוא דכתיב ויהי הגשם
 31 על הארץ ארבעים יום וארבעים לילה".
 32 ומבאר בזה²⁷, בתורת החסידות, שדייוריים אלמים שהיו בארמון
 33 המלך מקלסין ברמיזה, והיו משבחים את המלך ברמיזה קאי על
 34 הנבראים דעלמא דאתכסיא שהם בטלים במקורם כו'. על
 35 הכתוב "ברוך ה' אלוך ישראל מן העולם ועד העולם" אמרו בזה:
 36 "מעלמא דאתכסיא (העולם הנסתר) לעלמא דאתגליא (לעולם הגלוי)".
 37 מוסבר על כך בתורת החסידות כי כשם שבעולם הזה יש "ים" שהוא עולם
 38 שהנבראים שבו מכוסים ויש "יבשה" שהיא עולם שהנבראים שבו גלויים,
 39 על דרך זה למעלה, להבדיל, יש דרוגות גבוהות שבגלל הרוימות שלהם הן
 40 נעלמות ומכוסות ונקראות "עלמא דאתכסיא" או "עלמין סתמיין", עולמות
 41 "סתומים" ונסתרים, והם בטלים למקורם האלוקי כשם שהנבראים שבים
 42 בטלים למים, מקור חיותם, ואילו האור האלוקי המצומצם שיורד ומתגלה
 43 לנבראים נקרא "עלמא דאתגליא".

ביאור בדרך אפשר

44 והנה, אף שגדלה מעלת הקילוס של דייוריים אלמים כאשר
 45 היה העולם מלא מים במים, וכל כולו היה בבחינת "עלמא
 46 דאתכסיא", כדברי המדרש שבאותה שעה לא היתה שום מרידה של הנבראים
 47 בקדוש ברוך הוא, מפלמקום היתה אחר-כך ההבדלה וההפרדה
 48 בין מים למים על-ידי רקיע
 49 המבדיל, וכאופן שיקוו
 50 המים גו' ותראה היבשה
 51 גו'²⁸, שהוא ענין עלמא
 52 דאתגליא, שהנבראים שבו
 53 הם לא בטלים למקור חיותם ואינם
 54 מחוברים לעפר כמו שהנבראים שבים
 55 מחוברים למי הים אלא הם בבחינת
 56 מציאות יש דוקא ונפרדים
 57 ממקורם.
 58 אף אין הפונה שהנבראים
 59 שבבחינת "עלמא דאתגליא" ישארו
 60 בבחינת מציאות יש, בתחושה
 61 של מציאות עצמאית, נפרדת ממקור
 62 החיות באלוקות, אלא תכלית
 63 הפונה היא שמציאות היש
 64 גופא עצמה תהיה פלי
 65 לאלקות ובסופו של דבר יהיה גילוי
 66 אלקות גם בנבראים אלה. וזהו
 67 הביטול לאלוקות של הנבראים שהם
 68 בבחינת "יש" (הנבראים של "עלמא
 69 דאתגליא") התיקון לענין
 70 ההבדלה והמחלוקת שקשור
 71 בענין הישות והפירוד, כמאמר
 72 רבותינו ז"ל²² במדרש שאף
 73 שפיום השני לבריאת העולם לא
 74 כתיב פי טוב, לפי שבו נבראת מחלוקת, כמובא לעיל
 75 מפלמקום כתיב בשלישי ביום השלישי לבריאת העולם פי טוב
 76 שני פעמים, אחד למלאכת המים כו'²⁹ של יום שני ואחד על
 77 הבריאה שנבראה ביום שלישי עצמו (ובלשון רש"י: "ומפני מה לא נאמר כי
 78 טוב ביום שני, לפי שלא נגמר מלאכת המים עד יום שלישי, והרי התחיל בה
 79 בשני ודבר שלא נגמר אינו במלואו וטובו, וביום השלישי שנגמרה מלאכת
 80 המים והתחיל וגמר מלאכה אחרת, כפל בו כי טוב שתי פעמים, אחד לגמר
 81 מלאכת היום השני ואחד לגמר מלאכת היום השלישי"), לפי שעל-ידי
 82 ההבדלה והמחלוקת שהיו בתחילה, נעשה לאחר מכן ענין של
 83 אחדות והתפלות בין שני הדברים שנחלקו ונבדלו באופן נעלה
 84 יותר, ובעניינו, על ידי הפירוד מאלוקות שנעשה בבריאת נבראים שהם
 85 באופן של "עלמא דאתגליא" ולא ניכר בהם הביטול לאלוקות, הרי לאחר מכן
 86 הביטול שלהם הוא באופן נעלה יותר, היינו שמציאות היש גופא עצמו

(27 ד"ה ויאמר אלקים יקו המים תרכ"ז (סה"מ תרכ"ז בתחלתו). וראה גם ד"ה בראשית ברא פ"ג ואילך (תורת מנחם - התועודיות חלק מח ע' 160 ואילך). (28 בראשית א, ט. 29) ראה גם סה"מ תרכ"ז ע' שמו.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 נַעֲשִׂיתָ כְּלִי לְאֱלֹקֹתַי וּבַנְּבִרָאִים הַתַּחֲתוֹנִים עֲצָמָם (שהם בחינת "עלמא
 2 דאתגליא" יהיה גילוי אלוקות) וְעִנְיָן זֶה של השראת השכינה וגילוי
 3 אלוקות בנבראים התחתונים נִתְחַדֵּשׁ בְּמִתְנֵי תוֹרָה, שְׁאֵז נִתְבַּטְּלָה
 4 הַגְּזֵרָה וְהַהֲבָדְלָה שְׁבִין עֲלִיוֹנִים לְתַתְּחוֹנִים, שְׁהִתְחַתְּוִים
 5 יַעֲלוּ לְעֲלִיוֹנִים וְהַעֲלִיוֹנִים
 6 יֵרְדוּ לְתַתְּחוֹנִים³⁰, כדברי
 7 המדרש שמצב העולם לפני מתן תורה
 8 דומה למלך שגזר על שתי מדינות
 9 שבני מדינת רומי לא ירדו לסוריא, ובני
 10 סוריא לא יעלו לרומי, ואחר כך ביטל
 11 את הגזירה, וכך עד מתן תורה הייתה
 12 'גזירה' של הבדלה בין העולמות
 13 העליונים לעולמות התחתונים ולא
 14 הייתה אפשרות להשראת השכינה
 15 וגילוי אלוקות בעולם הגשמי כאן
 16 למטה, ובמתן תורה בטלה 'הגזירה'
 17 וניתן הכוח להמשיך אלוקות בעולם
 18 הזה הגשמי שְׁזָהוּ הַחִיבוֹר שֶׁל
 19 רוֹחַנִיּוֹת וְגִשְׁמִיּוֹת שְׁנַעֲשָׂה
 20 עַל-יְדֵי קִיּוֹם הַתּוֹרָה וּמִצּוֹת,
 21 כִּי הַמִּצּוֹת שֶׁהן רצון ה' נִתְלַבְּשׁוּ
 22 בְּדַבְרִים גִּשְׁמִיִּים, כמו ציצית
 23 בצמר גשמי, חפילין בקלף גשמי
 24 וכדומה, וְעַל-יְדֵי קִיּוֹם הַמִּצּוֹת
 25 באמצעות חפץ גשמי נַעֲשָׂה הַדְּבָר
 26 הַגִּשְׁמִי כְּלִי לְאֱלֹקֹתַי, וְכִמוֹ
 27 כֵּן בְּלִימּוֹד הַתּוֹרָה, שֶׁגם הוא
 28 פועל חיבור של גשמיות ורוחניות,
 29 כיוון שְׁהִמּוֹחַ הַגִּשְׁמִי שֶׁל
 30 הָאָדָם מִתְאַחַד עִם הַתּוֹרָה
 31 שְׁלֹמֵד, וְעַל-יְדֵי-זֶה מִתְאַחַד
 32 הַמוֹחַ הַגִּשְׁמִי שֶׁל הָאָדָם (גשמיות) עִם
 33 אֱלֹקֹתַי (רוחניות).
 34 וְזָהוּ שֶׁהַתּוֹרָה נִיתְּנָה לְמִטָּה
 35 דְּוָקָא, כְּמֵאֲמַר רַבּוֹתֵינוּ ז"ל³¹
 36 בגמרא, שכאשר משה רבנו עלה למרום לקבל את התורה, והמלאכים בקשו
 37 שהם יקבלו את התורה, אמר להם משה רבנו לְמִצְרִים יִרְדָּתָם כו'
 38 וַיִּצְרֶה-רָעוֹ יֵשׁ בִּינֵיכֶם, ואם כן מה לכם ולתורה שנאמר בה "אנכי ה'
 39 אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים?" הרי שהתורה ניתנה למטה דווקא
 40 וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל³² שֶׁכֵּל הַתּוֹרָה נִיתְּנָה לְעֲשׂוֹת שְׁלוֹם
 41 בְּעוֹלָם, שֶׁהוא השלום, במובן של חיבור שני הפכים עִנְיָן חִיבוֹר

42 בּוֹרָא וְנִבְרָא, למרות שיש ביניהם ריחוק הערך ופער עצום שְׁהַעוֹלָם
 43 יְהִיָּה דִּירָה לוֹ? יִתְבָּרַךְ³³ כדברי המדרש הידועים, שהובאו ונתבאר
 44 בתורת החסידות בהרחבה, שתכלית בריאת העולם היא כדי שהיה 'דירה'
 45 לקדוש ברוך הוא, מקום ראוי לגילוי אלוקות והשראת השכינה, דווקא בעולם
 46 הזה הגשמי התחתון.
 47 וְזָהוּ גַם הָעִנְיָן הַפְּנִימִי
 48 דְּמִחְלֻקַּת לְשֵׁם שְׁמַיִם, כפי
 49 שהולך ומבאר. דְּהִנֵּה³⁴, עִנְיָן
 50 'שֵׁם שְׁמַיִם' בְּאוֹתִיּוֹת, במילים,
 51 בסגנון הַקְּבֵלָה הוּא יְחוּד
 52 זְעִיר-אַנְפִּין וּמַלְכוּת, השפעה
 53 והמשכה של אור אלוקי כתוצאה
 54 מהתאחדות וחיבור פנימי בין 'זעיר'
 55 אנפין', המידות העליונות (הספירות)
 56 חסד וגבורה וכן הלאה, הנקראות
 57 "פנים קטנות", כי לעומת האור המאיר
 58 במוחין העליונים, האור המאיר
 59 במידות הוא מועט) וספירת המלכות
 60 כִּי 'שְׁמַיִם' הוּא בְּחִינַת זְעִיר-
 61 אַנְפִּין, המידות העליונות וְשֵׁם
 62 הוּא בְּחִינַת מַלְכוּת שְׁעִינֵיהָ
 63 להמשיך ולגלות ולהוריד למטה את
 64 האור של הספירות שמעליה (המוחין)
 65 והמידות), וכן השם הוא לא עצם
 66 המהות אלא התגלות והארה. וְעִנְיָנוּ
 67 של היחוד והחיבור של "שמים"
 68 ו"שם" בְּעִבּוּדָה בעבודת ה'
 69 הרוחנית של כל אחד ואחד הוּא
 70 חִיבוֹר רוֹחַנִיּוֹת עִם גִּשְׁמִיּוֹת,
 71 כאמור לעיל אודות החידוש שנפעל
 72 במתן תורה כִּי 'שְׁמַיִם' מוֹרָה
 73 עַל עִנְיָן הָרוֹחַנִיּוֹת, וְשֵׁם
 74 מוֹרָה עַל עוֹלָם הַזֶּה, כִּי שֵׁם
 75 הוּא הָאָרֶץ בְּלִבָּד וְלֹא עֲצָם,
 76 כשם שבאדם שמו הוא לא עצם
 77 מהותו, כך למעלה, כביכול, "שמים" היינו האור האלוקי המאיר בעולמות
 78 עליונים ו"שם" הוא האור האלוקי כפי שהוא מצומצם ומתלבש בדברים
 79 גשמיים וְעַל זֶה אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל³⁵ הֲלֹף הַקְּבָ"ה מִהֲלֹף
 80 ת"ק שָׁנָה לְקָנוֹת לוֹ שֵׁם, שְׁזָהוּ הַמְּרַחֵק מִן הַרְקִיעַ לְאַרְצָן³⁶
 81 הרי שענין ה"שם" קשור בירידה מלמעלה (רוחניות, רוקיע) למטה
 82 (גשמיות, ארץ).

(30) שמו"ר פ"ב, ג. תנחומא וארא טו. וראה לקו"ש ח"ח ע' 118. 31) שבת פח, סע"ב ואילך. 32) רמב"ם סוף הל' חנוכה.
 (33) ראה תנחומא בחוקותי ג. נשא טז. ב"ר ספ"ג. במדב"ר פ"ג, ו. תניא רפ"ו. ובכ"מ. 34) ראה גם אוה"ת פרשתנו ע'
 תשד. 35) קה"ר פ"ז, א (ב). מדרש שמואל פכ"ג. וראה לקו"ש חכ"ו ע' 207. 36) חגיגה יג, א.

ש"פ קרה, מבה"ח תמוז, ה'תשכ"ז

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 וְזֶהוּ עֲנֵן מַחְלֹקֶת לְשֵׁם שָׁמַיִם, שְׁכַנּוֹת הַמַּחְלֹקֶת
2 וְהַהֲבָדְלָה כּוּ' בְּשׂוֹרֵשׁ הַדְּבָרִים הִיא פְּדֵי לְפַעֲוֹל חִיבוּר
3 הַרוּחָנִיּוֹת עִם הַגְּשָׁמִיּוֹת (שֵׁם שְׁעִינֵנו גְּשָׁמִיּוֹת עִם שָׁמַיִם שְׁעִינֵינָם
4 רוּחָנִיּוֹת), וְכַנְ"ל שְׁגָם הַגְּשָׁמִיּוֹת שֶׁהִיא בְּכַחֲנִית "יֵשׁ" וּנְפַרֵד תְּהִיָּה
5 כְּלִי לְאֱלֹקוֹת. וְזֶהוּ שְׁמַחְלֹקֶת
6 שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם סוּפָה
7 לְהַתְקִיִם, שְׁלֻכְסוּף לְעַתִּיד לְבוֹא,
8 בִּימֹת הַמְּשִׁיחַ תִּתְקַיֵּם פְּנוֹת
9 הַמַּחְלֹקֶת, כְּפִי שֶׁהִיא בְּשׂוֹרֵשׁ
10 לְהִבְיֵא לְיַדֵּי אַחְדוֹת
11 וְהַתְּפַלְלוֹת שֶׁל הַנְּבִרָאִים בְּאִלּוּקוֹת
12 בְּאוֹפֶן נְעִלָה יוֹתֵר, שְׁגָם
13 הַגְּשָׁמִיּוֹת הַנְּחוּתָה בְּיוֹתֵר תִּתְחַבֵּר
14 עִם הַרוּחָנִיּוֹת וְהָאֱלֹקוֹת.
15 (ה) וְעַל-פִּי-זֶה יוֹבֵן גַּם מֵה
16 שֶׁאֲמָרוּ אִיזוֹ הִיא מַחְלֹקֶת
17 שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם זו
18 מַחְלֹקֶת הַלֵּל וְשִׁמְאִי³⁷, וְזֶה
19 גַּם הַמַּעֲנָה לְשֶׁאֵלָה הָאֲמֹרָה לְעִיל
20 מִדְּרֹעַ הַמַּשְׁנָה מִדְּבַרֵת דְּוֹקָא עַל
21 מַחְלֹקֶת הַלֵּל וְשִׁמְאִי אֶף כְּשׂוֹבְרֵי
22 הַמַּחְלֹקוֹת שֶׁל כָּל הַתְּנַאִים הֵיוּ לְשֵׁם
23 שָׁמַיִם כִּי כָּלֹלֹת הַחִיבוּר דְּשָׁם
24 שָׁמַיִם, גְּשָׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת,
25 תִּתְחַבְּרִים וְעַל-יוֹנִים, שֶׁהוּא
26 הַתִּיקוֹן שֶׁל עֲנֵיין הַמַּחְלֹקֶת, כְּכֹבוֹר
27 לְעִיל, נְעִשָׂה עַל-יַדֵּי ב'
28 אוֹפְנִים, שֶׁהֵם ב' הַקְּוִיין
29 שְׁבָהֶם חֲלוּקִים שִׁמְאִי וְהַלֵּל,
30 שֶׁזֶהוּ גַּם שְׂרֵשׁ הַמַּחְלֹקֶת שֶׁל
31 כָּל הַתְּנַאִים וְהָאֲמֹרָאִים,
32 לְהַחֲמִיר וְלְאַסֵּר מִצַּד קו
33 הַגְּבוּרָה אוֹ לְהַקְּלֵה וְלְהַתִּיר
34 (הֵינּוּ שָׁאִין זֶה קָשׁוּר וְאַסֹּר
35 בְּיַדֵּי הַחִיצוֹנִים כּו'³⁸ הֵם
36 הַקְּלִיפּוֹת וְהַסְּטֵרָא-אַחֲרָא, אֵלָא נִיתָן
37 לְהַעֲלוֹת אוֹתָם לְקִדּוּשָׁה) מִצַּד קו
38 הַחֲסָד הַנוּטָה לְהַתִּיר, כְּדִבְרֵי רַבְנֵי
39 הַזֹּקֵן ב'הַקְּדָמַת הַמִּלְקָט' לְסַפֵּר הַתְּנַאִי:
40 "... אֶף בְּהַלְכוֹת אִיסוּר וְהִיתֵר הַנְּגִלוֹת
41 לָנוּ וּלְבִנֵינוּ מִצַּעֲנוּ רַאִינוּ מַחְלֹקֶת
42 תְּנַאִים וְאֲמֹרָאִים מִן הַקְּצָה אֵל הַקְּצָה

מִמַּשׁ וְאֵלֹו וְאֵלֹו דְּבִרֵי אֱלֹוִקִים חִיִּים... וְנִשְׁמֹת שְׁשׁוֹרֵשׁן מִמִּידַת הַחֶסֶד הַנְּהַגְתָּן
גַּם כֵּן לְהַטּוֹת כְּלִפֵּי חֶסֶד לְהַקְּלֵ כּו' כְּנֹדַע" פְּמִבּוֹאֵר ב'לְקוּטֵי תוֹרָה'³⁹
לְרַבְנֵי הַזֹּקֵן כְּמֵאֲמַר דְּבוּר-הַמַּתְחִיל פִּיצַד מְרַקְדִין לְפָנֵי הַכְּלָה,
בֵּית-שִׁמְאִי אוֹמְרִים כְּלָה כְּמוֹת שְׁהִיא, מְבַלֵּי לְשִׁבַח אוֹתָה בְּשִׁבַח
שָׁאִין בַּהּ וּבֵית-הַלֵּל אוֹמְרִים
שֶׁעַל כָּל כְּלָה, גַּם אִם יֵשׁ לָהּ חֲסוּרוֹת,
אוֹמְרִים שֶׁהִיא כְּלָה נְאֻה
וְחֲסוּדָה⁴⁰, שְׁבִית-שִׁמְאִי
שֶׁל הַנִּשְׁמֹת שֶׁלָּהֶם
מִבְּחִינַת הַגְּבוּרוֹת, מִידַת הַדִּין,
הַנוּטָה לְהַחֲמִיר, וְלִכְּנֵן נִקְרָא
שִׁמְאִי, כְּעֲנֵיין שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ
וְ"לֵל⁴¹ כָּל הַשָּׁם מְעִירָךְ וּמוֹדֵד
אוֹרְחוֹתָיו, דְּהֵינּוּ שְׁשׁוֹקֵל
דְּרַכְיוֹ אֵיךְ וּמָה הוּא כּו',
וְזֶהוּ הַמַּשְׁמַעוֹת הַפְּנִימִית שֶׁל שִׁבַח
הַכְּלָה כְּלָה כְּמוֹת שְׁהִיא, כְּפִי
שֶׁדִּבְרַר בֵּא לְבִיטוּי בְּעִבְרוֹת ה' שְׁלִפִי
עֲרַף הַעֲלִיָּה מְלֻמְטָה, כְּפִי
תְּהִיָּה הַהֲמַשְׁכָּה מְלֻמְעֵלָה כּו'
בְּמִידָה מוּגְבַלַת וְשִׁקוּלָה. אֲבָל בֵּית-
הַלֵּל שְׁשָׂרֵשׁ נִשְׁמַח הוּא
מִבְּחִינַת הַחֲסָדִים, חוֹלֵק עַל
בֵּית-שִׁמְאִי, וְלִפִּי דַעַת בֵּית הַלֵּל
עִבְרוֹת ה' הִיא בְּאוֹפֶן שְׁלֵא תְּהִיָּה
הַהֲמַשְׁכָּה שֶׁל הַאֱלֹוִקוֹת מְלֻמְעֵלָה
לְמַטָּה לְפִי הַהֲעֲלָאָה וְהַהֲתַקְּרוֹת
שֶׁל הָאֲדָם לְאֱלֹוִקוֹת מְלֻמְטָה מְלֻמְעֵלָה,
אֵלָא אֲדַרְבָּה, תְּחַלָּה תְּהִיָּה
הַמַּשְׁכָּה מְלֻמְעֵלָה לְמַטָּה כּו',
וְעַל כֵּן נִקְרָא הַלֵּל, מְלֻשׁוֹן
כְּהֵלֹו גְּרוֹ⁴², כְּלֻשׁוֹן הַפְּסוּק "בְּהֵלֹו
גְּרוֹ עֲלֵי רַאשֵׁי", הֵינּוּ הַדְּלִיקוֹ אֶת הַנֵּר
וְהָאִירוּ, שֶׁהוּא עֲנֵיין הָאוֹר
וְהַגִּילוּי מְלֻמְעֵלָה דְּוָקָא לְכָל
אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, בְּכָל מִצַּב שֶׁהוּא
אֲפִילוֹ חֲגֵרַת וְאַפִּילוֹ סוּמָא,
כְּלֻשׁוֹן הַמַּשְׁנָה שֶׁלְּדַעַת בֵּית הַלֵּל יֵשׁ

(37) ראה גם סד"ה כל מחלוקת תער"ב (המשך תער"ב ח"א ע' מ). (38) ראה תניא פ"ו. (39) שה"ש מח, סע"ב ואילך.
(40) כתובות טז, סע"ב ואילך. (41) מועד קטן ה, א. (42) איוב כט, ג.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 לומר "כלה נאה וחסודה" אפילו על כלה שיש לה חסרונות, וְעַל-יְדֵי-זֶה
 2 יָבֵא לְהֵיוֹת בְּבַחֲיִנַת פְּלֵה נְאֻה וְחִסּוּדָה (ובלשון ה'לקוטי תורה':
 3 "... להיות בית שמאי שרשם מבחינת הגבורות עלינות על כן נקרא שמאי
 4 כעניין שאמרו רבותינו ז"ל על פסוק ושם דרך כו' כל השם אורחותיו דהיינו
 5 ששוקל דרכיו איך ומה הוא. היינו
 6 שלפי ערך סור מרע כך יהיה המשכה
 7 אחר כך מבחינת כלה, כלות הנפש
 8 שמלמעלה. וזהו כלה כמות שהיא
 9 כלומר כמו שהיא העלייה מלמטה
 10 מבחינת אתכפוי מסור מרע אם רב
 11 ואם מעט וכך יהיה המשכת בחינת
 12 גילוי כלות הנפש בנפשו... אבל בית
 13 הלל שרשו מבחינת החסדים חולק על
 14 בית שמאי שלא יהיה המשכה לפי
 15 ההעלאה אלא אדרבה תחילה תהיה
 16 המשכה מלמעלה למטה וממילא יפלו
 17 כל החיצונים שלא לה' המה והיינו
 18 שהעשה טוב יהיה קודם לסור מרע כי
 19 מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך
 20 ועל כן נקרא הלל מלשון בהילו נרו
 21 עלי ראשי. וגם הלל מלשון שבח
 22 והילול דהיינו על-ידי שבחים
 23 בהתבוננות גדולת ה' ממילא יפול
 24 הרע").
 25 וְזֶהוּ שְׂמַחְלוּקַת שְׁהִיא לְשֵׁם
 26 שְׂמִים זֹו מַחְלוּקַת שְׂמִיא
 27 וְהַלֵּל, במיוחד, יותר מהמחלוקות
 28 של שאר התנאים, פִּי חִיבוּר
 29 הָעוֹלָם עִם אֱלֻקוֹת (שֵׁם
 30 שְׂמִים, גשמיות ורוחניות ביחד
 31 שְׂזוּהִי תַכְלִיתָהּ שֶׁל
 32 הַמַּחְלוּקַת לְשֵׁם שְׂמִים שְׂתַמּוּרַת
 33 הַפִּירוּד יִהְיֶה חִיבוּר וַיְחוּד) נַעֲשֶׂה
 34 עַל-יְדֵי ב' הַקְּוִין דְּהַעֲלָאָה
 35 מְלַמְטָה לְמַעְלָה (שְׂמִיא)
 36 וְהַמְשַׁכָּה מְלַמְטָה לְמַטָּה
 37 (הַלֵּל) הֵינּוּ עַל יְדֵי עֲבוּדַת ה'
 38 בחיבור שני אופני העבודה גם יחד.
 39 וְעַל-דֶּרֶךְ פְּלָלוֹת הַחִילוּק
 40 הַהַבְדֵּל שְׂבִינ מִשָּׁה וְאַהֲרֹן,
 41 שְׂמִשָּׁה הָיָה מְדַקְדָּק בְּכָל דְּבָר אִם
 42 עַל-דֶּרֶךְ הַשֵּׁם אֲרֻחוֹתָיו בְּרוּמָה לְבֵית שְׂמִיא, עֲבוּדַת ה' בְּדֶרֶךְ הַעֲלָאָה
 43 מְלַמְטָה לְמַעְלָה. וְאַהֲרֹן הָיָה אוֹהֵב שְׁלוֹם כּו' אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת

כו' 43 (שְׁלַכְן פְּתִיב 44 וַיִּכְבוּ אֶת אַהֲרֹן כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל וּפִירֵשׁ
 רש"י: "האנשים והנשים, לפי שהיה אהרן רודף שלום ומטיל אהבה בין בעלי
 מריבה ובין איש לאשתו"), שְׂהוּא עֲנִינ הַמְשַׁכָּה וְהַגִּילּוּי
 מְלַמְטָה לְמַטָּה 34. וְלַהֲעִיר גַּם שְׂמִשָּׁה עֲנִינּו תוֹרָה שְׁהִיא
 בְּאוֹפֵן שֶׁל הַמְשַׁכָּה מְלַמְטָה
 לְמַטָּה, וְאַהֲרֹן עֲנִינּו תַפְלָה
 שְׁהִיא בְּאוֹפֵן שֶׁל הַעֲלָאָה
 מְלַמְטָה לְמַעְלָה 45, הָרִי שְׂגַם
 בַּמִּשָּׁה וְגַם בַּאֲהֹרֵן יֵשׁ בְּעֵצֵם אֵת שְׁנֵי
 הָעֲנִינִים, הֵן הַעֲלָאָה וְהֵן הַמִּשְׁכָּה.
 וְעַל זֶה אָמְרוּ שְׂמַחְלוּקַת
 שְׁהִיא לְשֵׁם שְׂמִים, מַחְלוּקַת
 שְׂמִיא וְהַלֵּל, סוּפָה לְהַתְקַיֵּם,
 פִּי לְעֵתִיד-לְבָא יְהִיּוּ ב'
 הָאוֹפְנִים שֶׁל עֲבוּדַת ה' וְחִיבוּר בֵּין
 מַעְלָה וּמַטָּה, רוּחַנִיּוֹת וְגַשְׁמִיּוֹת,
 דְּהַעֲלָאָה וְהַמְשַׁכָּה גַּם יַחַד 46,
 בְּמַבּוֹאֵר ב' לְקוּטֵי תוֹרָה 47
 דְּבוּר-הַמַּתְחִיל וְשְׂמִתִּי כְּדָרְד,
 בְּפִירוּשׁ מְאֹמֵר רְבוּתִינוּ
 וְ"ל 48 פְּלִיגִי כו' נַחֲלֵקוּ בְּפִירוּשׁ
 הַיְיעוּד הָאֲמוּר עַל לַעֲתִיד לְבוֹא
 "וְשְׂמִתִּי כְּדָרְדוּ שְׂמִשְׂתִּי" חַד אָמֵר
 שֶׁהַכוּנָה לֵאבֵן טוֹבָה מְסוּג שׁוֹהֵם
 וְחַד אָמֵר שֶׁהַכוּנָה לֵאבֵן טוֹבָה
 מְסוּג יִשְׂפָּה, אָמֵר לְהוּ הַקְּב"ה
 לְהוּי כְּדִין וְכְדִין, שִׁיחָה גַּם זֶה
 וְגַם זֶה, הֵינּוּ כְּשֵׁנִיָּהם, וְזֶהוּ הַרְמֹז
 בְּמִילָה "כְּדָרְדוּ" שְׁלַעֲתִיד-לְבָא
 יְהִיּוּ ב' הַבְּחִינּוֹת כֶּאֱחָת,
 שְׂתַהֲיָה עֲלִית הָעוֹלָמוֹת
 מְלַמְטָה לְמַעְלָה, שְׂתַהֲתוֹן
 יַעֲלָה לְמַעְלָה, וְגַם יְהִיָּה
 גִּילּוּי מְלַמְטָה לְמַטָּה,
 שְׂהַעֲלִיּוֹן יוֹרֵד לְמַטָּה, וְהַמַּעֲלָה
 בְּחִיבוּר שֶׁל שְׁנֵי הָאוֹפְנִים יַחַד הִיא פִּי
 יֵשׁ מַעְלָה וְיִתְרוֹן בְּכָל אֶחָד
 מֵהֵם, הַמַּעְלָה דְּעֲלִית
 הַתַּחְתּוֹן וְהַתְּקֻבוֹת לֵאלוּקוֹת בְּדֶרֶךְ
 הַעֲלָאָה מְלַמְטָה לְמַעְלָה הִיא שְׂעֵל-
 יְדֵי הַזִּיכּוּף הָעִידוֹן שֶׁלוּ, שֶׁל הַתַּחְתּוֹן מַצֵּד עַצְמוּ, הַגָּה נוֹסֵף לְכֹף
 שְׂיֵשׁ פְּזָה לְהַתְּקֻבוֹת מַצֵּד הָאֵדָם בְּכוּחוֹת שֶׁלוּ גַּם הָעִילּוּי שְׂרוּצָה
 אָדָם בְּקָב אַחַד שְׁלוּ 49, מַתְּשַׁעָה קָבִים שֶׁל חֲבֵרוּ, זֹאת אוֹמֵרַת, אָדָם

(43 אבות פ"א מ"ב. וראה גם לקו"ש חכ"ד ע' 255. 44 חוקת כ, כט ובפרש"י. 45 אוה"ת וראה ע' רכו. 46 ראה גם אוה"ת פרשתנו ע' תשה. סד"ה כל מחלוקת תער"ב הנ"ל. 47 פ' ראה כח, ב. 48 בבא בתרא עה, א. 49 בבא מציעא לח,

ביאור בדרך אפשר

1 מעדיף מעט משלו (היינו דבר שהוא עצמו יגע עליו) על פני הרבה של חברו
 2 (שהוא קיבל ללא יגיעה) הרי הוא מתאחד עם האור בפנימיות
 3 יותר, כי לאחר שזיכך ועידן את עצמו, הוא נעשה כלי לכך שהאור האלוקי
 4 יאיר בו בפנימיות מה שאין-כן בירידת העליון מלמעלה למטה,
 5 מבלי שהאדם מצידו התייגע על כך,
 6 פיון שהקלי לא נדבף, ומהותו
 7 של האדם עצמו נשארה כפי שהייתה,
 8 הגה אף שנמשך בו גילוי
 9 אור העליון, הרי למרות שמדובר
 10 בהמשכת אור נעלה, מפל-מקום
 11 אין הגילוי מתאחד כל-כף
 12 עם הקלי כי כלי לא מזוכך לא
 13 מסוגל לקלוט את האור באופן פנימי.
 14 והמעלה היתרון שבירידת האור
 15 העליון מלמעלה למטה היא
 16 שהמשכת האור היא ממקום
 17 גבוה יותר, מדרגה שהאדם עצמו,
 18 גם לאחר העידון והיכוך, לא יכול
 19 להגיע לשם, שלכן בכחו של האור
 20 הזה, מפני מעלתו, לבא
 21 ולהתגלות למטה יותר עד
 22 לעולם הזה הגשמי ועד להארה באדם
 23 שלא הזדכך, וכיוון שיש מעלה ויתרון
 24 בכל אחד משני האופנים של "העלאה"
 25 ו"המשכה", לעתיד לבוא העבודה
 26 תהיה בשניהם יחד.
 27 (ו) אף לעומת מחלוקת לשם שמים
 28 שבסופו של דבר פועלת חיבור בין
 29 "שם" (גשמיות) ו"שמים" (רוחניות)
 30 יש גם מחלוקת שאינה לשם
 31 שמים, שזוהי מחלוקת קרה
 32 וכל עדתו, והינו⁵⁰, שקרה
 33 ועתו בניגוד למשה ואהרן ובניגוד
 34 להלל ושמי לא רצו בחיבור
 35 של 'שם' (מציאיות היש
 36 הגשמי) עם 'שמים' (אלקות
 37 שלמעלה מעולמות), אלא רצו
 38 שישאר היש הגשמי דבר
 39 נפרד, שאינו בטל לאלקות, שלכן
 40 נקראו אנשי דור הפלגה שקורח
 41 ועדתו היו גלגול מהם אנשי שם. ועל זה אמרו רבותינו ז"ל

ביאור בדרך אפשר

42 אין שם אלא עבודה-זרה. והענין בזה⁵¹, דהנה אמרו
 43 רבותינו ז"ל⁵² ישראל שבחוץ לארץ ואינם גרים בארץ ישראל
 44 עובדי עבודה-זרה בטורה הן כלומר, אינם עובדי עבודה זרה במובן
 45 הפשוט והחמור, אבל בגלל ישיבתם בחוץ לארץ הם נחשבים כעובדי עבודה
 46 זרה "בטורה" (בדקות). וטעם
 47 הדבר, כי בחוץ-לארץ גזרו
 48 חכמים טומאה על איריה
 49 וגושה⁵³, גושי העפר שלה, לפי
 50 ששם בחוץ לארץ, נמשך
 51 השפע האלקי על-ידי
 52 לבושים רבים כו'⁵⁴, המכסים
 53 ומעלימים את האור ועד
 54 להתלבשות בלבוש הטבע עד
 55 כדי כך שהאור האלוקי מלוכב ומכוסה
 56 בעבודה שהקדוש ברוך הוא מנהיג את
 57 העולם בדרך הטבע באופן
 58 שהאדם יכול להחשיב את
 59 התעסקותו בפרנסה על-ידי
 60 תחבולות כו' שהוא עושה בעצמו
 61 כאילו הוא ענין עיקרי
 62 בהשפעה זו, ולפי דעתו
 63 התחבולות שעושה הן הממשיכות
 64 ומורידות לו את השפע ולכן הרי
 65 זה כמו המשתתחה לשמש
 66 ולירח, ועובד אותם עבודה זרה
 67 בראותו לעיני בשר כפי
 68 שהדברים נתפסים במבט חיצוני
 69 שעל-ידם נמשך השפע, כמו
 70 שכתוב⁵⁵ ממגד תבואות
 71 שמש וממגד גרש ירחים,
 72 ואינו מתבונן ולא שם לב לאמת
 73 שהם רק שלוחי השפע,
 74 ואינם אלא פגרון פיד החוצב
 75 בו⁵⁶, אבל אין להם שום חשיבות
 76 מצד עצמם והאמת היא שהשפע בא
 77 אך ורק מהקדוש ברוך הוא ועל-
 78 דרך-זה גם בנוגע למזלות
 79 כו', שורש החיות של הנבראים
 80 כמאמר רבותינו ז"ל⁵⁷ אין
 81 לך עשב למטה שאין לו מזל
 82 שורש מלמעלה המפה בו ואומר לו גדל, שאינם אלא פגרון

א. 50) ראה גם אוה"ת פרשתנו ע' תרצו. 51) ראה סה"מ תרל"ב שם (ע' שעה ואילך). תרע"ח שם (ס"ע שנו ואילך).
 52) עבודה זרה ח, א. 53) שבת טו, א. 54) ראה גם תניא אגה"ק סכ"ה (קלט, ב). 55) ברכה לג, יד. 56) ע"פ ישעיה' יו"ד,
 טו. 57) ראה ב"ר פ"י, ו. זהו ח"א רנא, א (בהשמטות). ח"ב קעא, ב. מו"נ ח"ב פ"ו. תניא אגה"ת פ"ו (צו, א). אגה"ק
 סוס"כ (קלב, א).

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 **כִּיד הַחוּצָב בּוֹ**, ואין להם כוח ומציאות מצד עצמם וכמו שכתב
 2 **הַרְמְב"ם**⁵⁸ **שְׂאִין רְאוּי לְעִבְדָם** לעבוד את המזלות, אפילו כְּדִי
 3 **לְהִיּוֹתָם אֲמֻצְעִים לְקִרְבָם אֱלֹו** אל הקדוש ברוך הוא, אֵלֵא אֱלֹו
 4 **בְּלִבְד יִכְנֹנו הַמַּחְשָׁבוֹת וְיִנְיָחוּ יַעֲוּבוּ כָל מָה שְׁזוּלָתוֹ**.
 5 **וְאֶדְרָבָה, כְּאֲשֶׁר מַחְשִׁיבִים**
 6 **אֵת הַמְּמוּצְעִים** השמש והירח
 7 והמזלות שדרכם עובר השפע בפועל
 8 **לְמִצִּיאוֹת בְּפִנְי־עֲצָמָם**, שיש
 9 להם כוח משלהם, חלילה, הַגָּה
 10 **עַל־יְדִי־זָה מְפָרִידִים וּמְנַתְקִים**
 11 **אוֹתָם מִמְקוֹרָם כּוֹ**.
 12 **וְזֶהוּ שְׁמַחְלוֹקֶת שְׂאִינָה לְשֵׁם**
 13 **שְׂמִים זֹ מַחְלוֹקֶת קִרַח וְכָל**
 14 **עֲדָתוֹ, שְׂאֲצֵל קִרַח וְעֲדָתוֹ כָּל**
 15 **עֲנִין הַמַּחְלוֹקֶת וְהַהֲבָדְלָה**
 16 **הַפִּירוּד מֵאִלוֹקוֹת לְהִיּוֹת מִצִּיאוֹת**
 17 **יֵשׁ, אִין זֶה לְשֵׁם שְׂמִים,**
 18 **מִתּוֹךְ כּוּוֹנָה כְּדִי לְפַעוֹל גַּם**
 19 **בְּיֵשׁ אֵת הַחִיבוּר**
 20 **וְהַתְּפַלְלוֹת בְּאִלְקוֹת (כְּמוֹ**
 21 **שֶׁהוּא אֲצֵל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, כְּבִ**
 22 **הַאֹפְנִים דְּמִלְמַעְלָה לְמִטָּה**
 23 **דְּרוּכּוֹ שֶׁל אַהֲרֹן, "הַמִּשְׁכָּה" וּמִלְמַטָּה**
 24 **לְמַעְלָה, דְּרוּכּוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, "הַעֲלֵאָה"**
 25 **כְּנִ"ל), אֵלֵא רְצוּנָם שְׁתִּשְׂאָר**
 26 **הַהֲבָדְלָה בֵּין גִּשְׁמִיּוֹת וּרוּחֵי**
 27 **וְיִשְׂאָר הַיֵּשׁ דְּכָר נְפָרְדִי, מְפִנִי**
 28 **שְׁקִיּוֹ קוֹרַח שֶׁהִיָּה מִשְׁבֵּט לִוִי וְכִן**
 29 **עֲדָתוֹ מִבְּחִינַת הַגְּבוּרוֹת בְּלִבְד,**
 30 **לֵלֵא הַתְּפַלְלוֹת הַחֲסָדִים**
 31 **וְהַגְּבוּרָה הִיא שׁוֹרֵשׁ הַפִּירוּד וְהַהֲבָדְלָה.**
 32 **וְעַל־זֶה נֶאֱמַר שְׁמַחְלוֹקֶת**
 33 **שְׂאִינָה לְשֵׁם שְׂמִים אִין סוֹפָה**
 34 **לְהַתְּקִים, שְׂאִין זֶה עֲנִין שֶׁל**
 35 **הַיִּפְף הַבְּרָכָה חֲס־וְשִׁלוֹם, וְאִין**
 36 **כוּוֹנַת הַמִּשְׁנָה לְאַחַל לְקוֹרַח וְעֲדָתוֹ סוֹף**
 37 **בְּלַתִּי רְצוּי אֵלֵא אֶדְרָבָה, דְּכִין**
 38 **שְׂלֵא יִדַח מִמְּנוֹ נְדַח⁵⁹, וְיִשְׁנָה**
 39 **הַבִּטְחָה שֶׁבִסּוֹפוֹ שֶׁל דְּבַר כָּל אַחַד**
 40 **וְאַחַד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל, לֵלֵא יִצְאָ מִן**

הכלל, יעשה תשובה ולא ירחק מאלוקות לתמיד חלילה, **הָרִי בְּהִכְרַח**
שְׂלֵא יִשְׂאָר עֲנִין הַהֲבָדְלָה וְהַפִּירוּד, אֵלֵא לְבִסּוֹף יַתְבָּרַר
הַיֵּשׁ וְיַתְבַּטֵּל לְמִקּוֹר חִיּוֹתוֹ. לְפִי שְׁתַּכְלִית הַכּוּוֹנָה וְהַמִּטְרָה בְּעֲנִין
הַהֲבָדְלָה וְהַפִּירוּד מִלְּכַתְחִילָה הִיא בְּשִׁבִיל הַפִּירוּד וְהַתִּיקוֹן,
 שיהיה בסופו של דבר **שְׁעַל־יְדִי־**
זֶה נַעֲשֶׂה עִילוּי גְדוֹל יוֹתֵר,
 מאשר אילו לא היה פירוד כלל
 מלכתחילה, כיוון **שְׁגַם עֲנִין**
שֶׁהִיָּה מְנַגֵּד לְקִדּוּשָׁה, נְתַהַפֵּף
לְהִיּוֹת כְּלִי לְאִלְקוֹת, שְׁזָהוּ
כְּלָלוֹת עֲנִין הַתְּשׁוּבָה, שְׁגַם מִי
 שהיה רחוק חזר והתקרב **וְכַנְ"ל**
(סְעִיף ד) שְׁלַכְן נֶאֱמַר בַּיּוֹם
הַשְּׁלִישִׁי ב' פְּעָמִים כִּי טוֹב⁶⁰
 ופעם אחת היא בשביל מה שנעשה
 ביום שני, ההבדלה בין מים למים
 שהיא שורש ענין הפירוד בנבואים,
 ולמחורת, ביום שלישי, נאמר גם עליה
 "כי טוב", כי בסופו של דבר הפירוד
 מביא לעלייה שלא היו באים אליה
 בלעדיו.
וְעַל־דִּרְף־זֶה בְּנוֹגַע לְמַחְלוֹקֶת
קִרַח וְעֲדָתוֹ כְּפִשׁוּטָה, שְׁגַם
אֲצֵלָם יִשְׁנֹו עֲנִין הַתְּשׁוּבָה⁶¹,
וְעַלִּיהֶם נֶאֱמַר⁶² מוֹרִיד שְׂאוֹל
וַיַּעַל, וְאֵף עַל פִּי שִׁירוֹדוֹ ל"שְׂאוֹל"
 בסופו של דבר גם הם חזרו ועלו ולא
 עוד אֵלֵא **שְׁעַל־יְדִי־זָה**
שְׁנַחֲלָקוּ עַל הַכּוּוֹנָה, עַל יְדִי
 הירידה והפירוד עצמם **נִיתְּנוּסָף**
עִילוּי גְדוֹל יוֹתֵר בְּעֲנִין
הַכּוּוֹנָה, שְׂלֵא הִיָּה קוֹדֵם הַמַּחְלוֹקֶת,
שְׁזָהוּ מָה שְׁכַתּוּב בְּהַמִּשְׁפָּה
הַפְּרָשָׁה⁶³ וַיְדַבֵּר ה' אֶל אַהֲרֹן
וְאָנִי הִנֵּה נֹתְתִי לְךָ אֵת

וְעַל־דִּרְף־זֶה בְּנוֹגַע לְמַחְלוֹקֶת קִרַח וְעֲדָתוֹ כְּפִשׁוּטָה, שְׁגַם אֲצֵלָם יִשְׁנֹו עֲנִין
הַתְּשׁוּבָה⁶¹, וְעַלִּיהֶם נֶאֱמַר⁶² מוֹרִיד שְׂאוֹל וַיַּעַל, וְלֵא עוֹד אֵלֵא שְׁעַל־יְדִי־זָה
שְׁנַחֲלָקוּ עַל הַכּוּוֹנָה, נִיתְּנוּסָף עִילוּי גְדוֹל יוֹתֵר בְּעֲנִין הַכּוּוֹנָה, שְׁזָהוּ מָה
שְׁכַתּוּב בְּהַמִּשְׁפָּה הַפְּרָשָׁה⁶³ וַיְדַבֵּר ה' אֶל אַהֲרֹן וְאָנִי הִנֵּה נֹתְתִי לְךָ אֵת מִשְׁמֶרֶת

(58) עיקר החמישי מ"ג העיקרים (פירוש המשניות סנהדרין הקדמה לפרק חלק). (59) ע"פ שמואל ב יד, יד. וראה תניא ספלי"ט. הל' ת"ת לאדה"ז פ"ד ס"ג. (60) ראה אוה"ת בראשית לד, סע"א ואילך. אחרי ע' פה. (61) ראה פרש"י פינחס כו, יא. (62) שמואל א-ב, ו. וראה סנהדרין קח, א. קט, ב. (63) פרשתנו יח, ח.

ש"פ קרה, מבה"ח תמוז, ה'תשכ"ז

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

<p>17 כשהוא חורש בתוך חצי שדהו שקעה פרתו ונשברה. ירד ההלכות והאיר
18 הקדוש ברוך הוא עיניו ומצא אצר. אמר לטובתי נשברה רגל פרת. (בסופו
19 של דבר המחלוקת על הכהונה של אהרן הייתה לטובתו של אהרן,
20 בא קרח וערער על הנהיגה פנגדו, משל⁶⁶ למלך שהיה
21 לו בן-בית ונתן לו שדה
22 אחת במתנה ולא כתב ולא
23 חתם ולא העלה בערכאין,
24 בא אַחַד וְעָרַעַר עָלָיו כו',
25 אָמַר לוֹ הַמֶּלֶךְ הָרִינִי כּוֹתֵב
26 וְחֹתֵם לָךְ וּמַעֲלָה בְעֶרְכָּאִין,
27 אַף פָּאֵן לְפִי שְׂבָא קֶרַח
28 וְעָרַעַר פְּנֵד אֶהְרֹן עַל
29 הַפְּהוּנָה, בָּא הַפְּתוּב וְנָתַן לוֹ
30 לֵאחֲרָיו כ"ד מִתְּנוֹת פְּהוּנָה
31 כו'⁶⁷ ככל הפרטים שבהמשך פרשת
32 קורח.</p> | <p>1 מְשֻׁמֵּת תְּרוּמוֹתַי וְגו', וְאֵיחָא בְּסַפְרֵי⁶⁴ מְשַׁל הַדְּיוֹט אָמַר
2 לְטוֹבְתִי נִשְׁבְּרָה רֶגֶל פְּרָתִי⁶⁵, (וכסיפור חכמינו ז"ל (בתלמוד
3 ירושלמי במסכת הוריות): מעשה בר' אליעזר ורבי יהושע ור' עקיבא שעלו
4 לחולת אנטוכיא על עסק מגבית חכמים והיה שם אבא יהודה שהיה נותן
5 צדקה בעין טובה. פעם אחת ירד
6 מנכסיו וראה רבותינו ונתייאש מהן
7 עלה לו לביתו ופניו חולניות. אמרה לו
8 אשתו מפני מה פניך חולניות אמר לה
9 רבותינו כאן ואיני יודע מה אעשה.
10 אשתו שהייתה צדקת ממנו אמרה לו
11 נשתיירה לך שדה אחת, לך ומכור
12 חצייה ותן להן, הלך ועשה כן ובא
13 אצל רבותינו ונתן להן, והתפללו עליו
14 רבותינו אמרו לו: אבא יהודה, הקדוש
15 ברוך הוא ימלא חסרונותיך. כשהלכו
16 להם, ירד לחרוש בתוך חצי שדהו. עם
17</p> |
|---|---|

כו'⁶⁷.

(64 שם, כ. 65) ראה ויק"ר פ"ה, ד. 66) הובא בפרש"י שם, ח. 67) חסר הסיום (המו"ל).

אגרות קודש

ב"ה, כ"ט סיון, תשי"ד

ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מ"ט סיון, בו כותב אודות העלמות והסתרים השונים שישנם אצלו ומפרטם לסעיפים. הנה כל הסעיפים שחושב - מקור אחד להם, והוא הסתת הצד דלעומת זה, שמפריע את האדם בכל הדרכים, למנוע את האדם מעבודתו את בוראו, וכיון שהסיבה אחת היא, הרי יש לתקן על ידי שינוי עיקרי אחד, והוא - המסירה והנתינה ללימוד תורת הנגלה ותורת החסידות, מבלי כל תירוצים. וכשיחליט באמת אליבא דנפשי לעשות כזה, ויכיר את האמת שזה נוגע לכל מעמדו ומצבו בחיים, ולא רק בענינים הרוחניים אלא גם בחיים הגשמיים, הרי רואים הצלחת השי"ת. וכבר ידוע הפס"ד שאפילו מעט אור דוחה הרבה חשך. אלא שכדי להרבות בסייעתא דשמיא, צריך לשמור שלשת השיעורים השונים לכל נפש מתקנת כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נב"מ ז"ע (בחומש תהלים ותניא) הידועים. ולהוסיף בצדקה עם הזולת, היינו לקרבו לתורת השם ולעבודתו, שצדקה גם ברוחניות - תרומם גוי, וכמבואר בתורה אור לרבנו הזקן בתחלתו.

המורם מהנ"ל, ילמוד בשקידה במסירה ונתינה בנגלה בתורה ובתורת החסידות, יוסיף אומץ בעבודת התפלה ובקיום המצוות בהידור, ולהשפיע על הזולת לקרובם לאילנא דחיי, שאז יקוים היעוד - לאט לאט אגרשנו. ויוכל לבשר טוב בכל הענינים שנגע במכתבו.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א